

9. Мельник М. П. Поняття доказів у адміністративному судочинстві України / М. П. Мельник // Держава і право. – 2010. – Вип. 48. – С. 269–274.

10. Комзюк А. Т. Адміністративний процес України : [навч. посіб.] / А. Т. Комзюк, В. М. Бевзенко, Р. С. Мельник. – К. : Прецедент, 2007. – 531 с.

Надійшла до редколегії 05.11.2012

КОСЫК В. В. ДОКАЗАТЕЛЬСТВА В ДЕЛАХ ОБ АДМИНИСТРАТИВНЫХ ПРАВОНАРУШЕНИЯХ И АДМИНИСТРАТИВНОМ СУДОПРОИЗВОДСТВЕ: НЕКОТОРЫЕ ПРОБЛЕМЫ РЕАЛИЗАЦИИ

Рассмотрено понятие доказательств, обозначены их признаки. Определены средства доказывания (источники доказательств). Уделено внимание соотношению доказательств в Кодексе Украины об административных правонарушениях и Кодексе административного судопроизводства Украины.

KOSYK V. PROOFS IN THE CASES ABOUT ADMINISTRATIVE OFFENCES AND ADMINISTRATIVE RULE-MAKING: SOME PROBLEMS OF REALIZATION

The concept of evidences, their features are outlined. The means of proving (evidence sources) are defined. Attention is also paid to the correlation of evidences in the Code of Ukraine on Administrative Offences and in the Code of Administrative Court Procedure of Ukraine.

УДК 336.148(477)

І. О. ОБРАЗЦОВА,

здобувач

Харківського національного університету внутрішніх справ

ПРИНЦИПИ БЮДЖЕТНОГО ПРАВА

На підставі загальноправових принципів, принципів адміністративного та фінансового права досліджено принципи бюджетного права та обґрунтовано доцільність їх розмежування із принципами бюджетного процесу.

Надзвичайно важливою для будь-якої галузі права категорією є принципи. Це пов'язано передусім із тим, що вони є синтезуючими засадами, об'єднуючими зв'язками, ідеологічною основою виникнення, становлення і функціонування багатьох правових явищ. Принципи права визначають нормоутворюючу і правозастосовну діяльність, координують функціонування механізму правового регулювання, є критеріями оцінювання правності (правової природи) рішень органів держави і дій громадян, формують правове мислення і правову культуру, цементують систему права. Крім цього, їх можна розглядати як переднорми або норми першого порядку, на підставі яких формуються всі подальші правові утворення, що становлять зміст галузі права [1, с. 109], а у нашому випадку – бюджетного права. З огляду на це, надаючи загальну характеристику бюджетного права України, ми вважаємо об'єктивно необхідним проведення теоретичного вивчення принципів бюджетного права, які відображають сутність даної галузі.

На наш погляд, під час аналізу принципів бюджетного права не можна обійти увагою

загальні принципи адміністративного права, які є базовими категоріями для будь-якої іншої галузі права, що регулює ту або іншу сферу діяльності публічної адміністрації. Зрозуміло, що не становить у цьому плані винятку й бюджетне право. Окремо слід зауважити також, що принципи бюджетного права певним чином залежать і від принципів фінансового права, оскільки останні поширюють свою дію на всі сфери, зміст яких становлять фінанси (грошові кошти) [2, с. 55–60].

Разом із цим принципи бюджетного права залежать і від загальноправових принципів, тобто тих, які поширюють свою дію на всі без винятку галузі права. Вони становлять інтерес для нас виключно в аспекті їх впливу на формування системи принципів бюджетного права. На наш погляд, лише таким чином можна дійти до побудови досконалого, логічно виваженого та несуперечливого за своїми внутрішніми характеристиками переліку принципів бюджетного права. Це пов'язано з тим, що як саме бюджетне право, так і його принципи є доволі молодими правовими утвореннями, які

в їх теперішньому стані сформувалися лише нещодавно. Отже під час їх формування необхідно орієнтуватися на категорії більш високого порядку. З огляду на викладене можна погодитися з думкою тих авторів, які вважають, що категорія «принципи бюджетного права» характеризується системністю, оскільки принципи кожного з вищенаведених рівнів є взаємозалежними і взаємозумовлюють один одного [3, с. 399–405].

Мета статі – на підставі аналізу місця та особливостей бюджетного права в системі публічного права в сучасних умовах розвитку фінансових правовідносин визначити нові принципи бюджетного права як самостійної галузі права.

Найбільш принципове значення для правової сфери мають загальноправові принципи, які знаходять поступове закріплення на нормативному рівні, а передусім у Конституції України. Аналіз її положень свідчить, що в її нормах нині закріплено принцип верховенства права, принцип законності, принцип пріоритету прав і свобод людини і громадянина, принцип відповідальності держави перед людиною, принцип рівності громадян перед законом тощо.

Виходячи з цього, можемо зробити висновок, що принципи бюджетного права мають, з одного боку, базуватися на загально-правових принципах, а з іншого – не суперечити останнім. Інакше кажучи, бюджетно-правове регулювання має бути проникнуте ідеями верховенства права, законності, пріоритету прав і свобод людини і громадянина, відповідальності держави перед людиною тощо. На наш погляд, завдяки орієнтації принципів бюджетного права на названі ідеї і забезпечується соціальна функція бюджетного права, його спрямованість на задоволення публічних потреб та запитів. Лише за такого підходу до формування принципів бюджетного права можна подолати етатистські ідеї, що набули розвитку в радянські часи.

Слід, проте, зауважити, що названі вище загально-правові принципи ігноруються владою під час розроблення та прийняття правових актів, що є джерелами бюджетного права. Подібні ситуації, на наш погляд, стають можливими, зокрема, і через те, що принципи бюджетного права не повною мірою інтегровані в загальноправові принципи. Типовим прикладом у даному плані є ситуація із Законом України «Про Державний бюджет на 2011 рік» [4], відповідно до п. 4 Прикінцевих положень якого було встановлено, що у 2011 р. норми і положення статей 39, 50, 51, 52, 54 Закону Украї-

ни «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи», ст. 6 Закону України «Про соціальний захист дітей війни», статей 14, 22, 37 та ч. 3 ст. 43 Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб» застосовуються в порядку та розмірах, встановлених Кабінетом Міністрів України виходячи з наявного фінансового ресурсу бюджету Пенсійного фонду України на 2011 р. Проблемність названого положення Закону України «Про Державний бюджет України на 2011 рік» полягає в наступному: по-перше, Верховна Рада України своїм рішенням порушила низку загально-правових принципів, закріплених у Конституції України, зокрема принцип верховенства права, принцип верховенства Конституції, принцип пріоритету прав і свобод людини і громадянина. У даному випадку мова йде про те, що відповідно до ч. 3 ст. 22 Основного закону під час ухвалення нових законів або внесення змін до чинних законів не допускається звуження обсягу та змісту існуючих прав і свобод. Указана норма згідно зі ст. 8 Конституції має найвищу юридичну силу і є нормою прямої дії. Дане положення конкретизоване в Рішенні Конституційного Суду України від 18 червня 2007 р. № 4-рп/2007, у п. 3.4 якого зазначалося, що пільги, компенсації та гарантії є видом соціальної допомоги і необхідною складовою права на достатній рівень життя і що звуження обсягу або змісту цього права шляхом ухвалення нових законів або внесення змін до чинних законів згідно ст. 22 Конституції не допускається [5]. По-друге, порушено також принцип законності, оскільки за наявності чинних законів України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи», «Про соціальний захист дітей війни», «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб» Кабінету Міністрів України надано право самостійно, тобто без урахування положень перелічених законів, визначити порядок та розмір соціальних виплат окремим категоріям осіб. По-третє, незрозумілим є п. 4 Прикінцевих положень Закону України «Про Державний бюджет України на 2011 рік» також і з огляду на раніше прийняті Рішення Конституційного Суду України [6], у яких було закріплено положення про те, що законами про бюджет не можуть бути внесені зміни до інших законів або змінено правове регулювання відносин, що є предметом регулювання інших законів. По-четверте,

Верховній Раді України Конституційний Суд України у 2010 р. вже забороняв надавати Кабінету Міністрів України право на перегляд деяких розмірів соціальних виплат [7], що, однак, не завадило Парламенту у 2011 р. шляхом прийняття названого закону порушити цю заборону.

Викладене свідчить про те, що в даній ситуації Верховною Радою України на перше місце були поставлені не загально-правові принципи, а принцип збалансованості Державного бюджету, що мало своїм наслідком масштабні соціальні протести, окремі з яких закінчилися навіть смертю їх учасників – громадян України.

Отже, роблячи проміжний висновок з викладеного, наголосимо на тому, що принципи бюджетного права мають на 100 % відповідати загально-правовим принципам. Лише за цієї умови, на наш погляд, вдасться знизити кількість подібних ситуацій у майбутньому. Однак, на жаль, на сьогодні не всі науковці розділяють зазначену думку, побічним підтвердженням чого є той факт, що в навчальній та науковій літературі з бюджетного права названі принципи майже не згадуються. З огляду на це не дивно, що такі принципи, як принцип верховенства права, принцип пріоритету прав і свобод людини та громадянина тощо, ігноруються Кабінетом Міністрів України під час розроблення проекту закону про Державний бюджет та Верховною Радою України у процесі його затвердження.

Говорячи про зв'язок принципів бюджетного права з принципами Загального адміністративного права, відзначимо, що іноді його досить складно встановити. Нині ще не закінчено формування даних принципів і науковці доволі часто змішують їх із принципами державного управління. Це пов'язано з особливостями історичного розвитку адміністративного права, яке (за радянських часів) було позбавлене окремих принципів саме через те, що в теорії вони підмінялися принципами державного управління [8; 9]. Ще однією причиною, яка пояснює такий стан справ, на наш погляд, може бути доволі слабка орієнтація вітчизняних вчених на здобутки європейської правової науки взагалі та адміністративно-правової зокрема. Нині існують лише поодинокі праці, автори яких досліджують принципи адміністративного права європейських країн та принципи європейського адміністративного права [10, с. 15–19]. Разом із цим вважаємо за доцільне розглянути принципи бюджетного права через призму принципів загального адміністративного права, до переліку яких доцільно віднести такі з них:

– *принцип законності*. Суб'єкти бюджетного процесу (суб'єкти бюджетного права) на всіх стадіях бюджетного процесу мають діяти в межах та у спосіб, передбачені відповідними законодавчими актами, насамперед Бюджетним кодексом України. Разом із цим даний принцип зобов'язує суб'єктів бюджетного права узгоджувати розроблювані ними підзаконні нормативні акти з положеннями відповідних законодавчих актів з питань бюджетної діяльності;

– *принцип пропорційності*. Рішення та дії суб'єктів бюджетного права повинні знаходитися в розумному співвідношенні з цілями, визначеними у джерелах бюджетного права;

– *принцип заборони надформалізму*. Процес підготовки та реалізації рішень у межах бюджетного процесу не повинен бути переобтяженим формальними процедурами. Кількість таких процедур повинно бути мінімальною, що має призвести до спрощення бюджетного процесу;

– *принцип недискримінації*. У змісті бюджетного права не може бути норм, які б створювали нерівні можливості для суб'єктів, які отримують бюджетне фінансування. З іншого боку, зазначений принцип орієнтує на те, що і перерозподіл бюджетних коштів, який здійснюється між місцевими бюджетами та державним бюджетом, не повинен призводити до обмеження фінансових можливостей органів місцевого самоврядування;

– *принцип використання повноважень із належною метою*. Належною є та мета, що визначена в законі або впливає з його цілей. Для забезпечення дотримання цього принципу доцільно, щоб у законодавчому акті чітко зазначалася мета, задля якої надається те або інше повноваження конкретному суб'єкту бюджетного права;

– *принцип відкритості та прозорості діяльності публічної адміністрації*. Належна реалізація зазначених принципів, а також їх втілення в бюджетне право є передумовами підвищення довіри населення до влади. Жодне питання, жоден напрямок діяльності суб'єктів бюджетного права не можуть бути виведеними за поле зору громадськості. Отже, публічні органи повинні активно сприяти відкритості діяльності публічної адміністрації. Що ж стосується прозорості, то зміст цього принципу полягає у створенні публічною адміністрацією таких умов, які б гарантували усім заінтересованим особам вільний та повний доступ до інформації, яка стосується бюджетного процесу;

– *принцип ефективності та результативності*. Зарубіжні автори під ефективністю розуміють належну міру виконання, що може

бути виражена як співвідношення між докладеними зусиллями і ресурсами, з одного боку, та отриманими результатами – з іншого. У той же час під результативністю як принципом адміністративного права розуміють забезпечення досягнення поставлених цілей та вирішення державних питань, визначених у законах та актах уряду [10, с. 309–319]. Для сфери бюджетно-правового регулювання це означає економію матеріальних засобів, які використовуються суб'єктами бюджетного права для реалізації покладених на них обов'язків у даній сфері, а також досягнення цілей, сформульованих у джерелах бюджетного права.

Не можна обійти увагою також і принципи фінансового права, які, як уже було наголошено вище, також відіграють важливу роль у формуванні принципів бюджетного права.

Принципи фінансового права є базовою категорією як для усієї галузі права, так і для її окремих інститутів, у той час як принципи фінансової діяльності можуть набувати особливостей залежно від сфери, в якій така діяльність здійснюється (фінансова діяльність у банківській сфері, фінансова діяльність у галузі оподаткування тощо). З огляду на це можна зробити висновок, що принципи бюджетного права певною мірою залежать саме від принципів фінансового права, а не від принципів фінансової діяльності.

До принципів фінансового права, на наш погляд, можна віднести:

– *принцип пріоритету публічних інтересів у правовому регулюванні відносин у галузі фінансової діяльності;*

– *принцип соціальної спрямованості фінансового законодавства;*

– *принцип гласності.* Одним із невід'ємних компонентів даного принципу є публічність, тобто обов'язкове обнародування бюджетних матеріалів [11, с. 131]. Крім цього, проявом принципу гласності є створення можливостей як для окремих громадян, так і для громадськості брати участь в обговоренні проекту Закону України «Про Державний бюджет»;

– *принцип плановості.* Хоча в умовах ринку значення планування є суттєво меншим порівняно з минулими етапами існування нашої держави, названий принцип не втрачає своєї ваги [12, с. 27].

Отже, необхідно відзначити, що бюджетне право фактично не має власних принципів, оскільки дана галузь має підпорядковане становище щодо публічного права, загального адміністративного права та фінансового права.

У зв'язку з цим можна говорити лише про особливості прояву принципів названих галузей права у сфері бюджетно-правового регулювання. Принагідно відзначимо, що такий висновок є правильним також і щодо інших галузей публічного права, оскільки всі вони розвиваються під дією одних і тих самих принципів. Це не слід уважати свідченням неповноцінності бюджетного права чи його несамостійного, залежного становища в системі публічного права. Бюджетне право є цілком достатнім правовим утворенням, яке, однак, має розвиватися не за власними правилами, а за правилами, які б узгоджувалися з тими, що закладено в підґрунтя існування публічного права, загального адміністративного права та фінансового права. Лише за такої умови вдасться досягти послідовної та збалансованої діяльності держави, виконання нею усіх своїх функцій та зобов'язань перед приватними особами.

Однак сучасні науковці, вивчаючи принципи бюджетного права, переважно виходять з іншої позиції, включаючи, як наслідок, до системи принципів названої галузі права наступні елементи: принцип єдності бюджетної системи України; принцип збалансованості; принцип самостійності; принцип повноти; принцип обґрунтованості; принцип ефективності; принцип субсидіарності; принцип цільового використання бюджетних коштів; принцип справедливості і неупередженості; принцип публічності та прозорості; принцип відповідальності учасників бюджетного процесу [3, с. 399–405.].

Схожої точки зору дотримуються щодо даного питання й російські вчені, пропонуючи до кола загальних або наскрізних принципів бюджетного права віднести: періодичність (циклічність, щорічність) виникнення бюджетних відносин; нерозривність (у більшості випадків) бюджетних прав та обов'язків суб'єктів бюджетного права; координацію бюджетної політики Російської Федерації, її суб'єктів та муніципальних утворень; вираження в правовій формі бюджетів усіх рівнів бюджетної системи Російської Федерації; єдність групування доходів і видатків бюджетів усіх рівнів бюджетної системи Російської Федерації, а також джерел фінансування дефіцитів цих бюджетів на підставі бюджетної класифікації; невідворотність відповідальності за порушення бюджетного законодавства [13, с. 61–67].

Виходячи з викладеного, ми бачимо, що перераховані вище принципи насамперед стосуються не норм бюджетного права, а діяльності суб'єктів бюджетного процесу, закладаючи, як

наслідок, її правове підґрунтя. З огляду на це в останніх двох випадках слід говорити про принципи бюджетної діяльності, кожен із яких виявляється або на окремих стадіях бюджетного процесу, або в межах діяльності, тісно пов'язаної з названим процесом (бюджетний контроль, притягнення до відповідальності за порушення бюджетного законодавства тощо).

Підводячи загальний підсумок, наголосимо на необхідності чіткого розмежування принципів бюджетного права та принципів бюджетного процесу, між якими більшість сучасних авторів, на жаль, не вбачають різниці. Проте така різниця є і полягає вона в тому, що принципи бюджетного права є основоположними началами (ідеями, вимогами) сутності бюджетного права, які становлять його головне призначення та визначають загальну спрямованість правового регулювання бюджетної діяльності держави і муніципальних (самоврядних) утворень, тобто виявляються вони насамперед у

сфері правотворчості. Принципи бюджетного права представлені доволі розгалуженою системою, оскільки вони формуються на підставі загально-правових принципів, принципів загального адміністративного права та принципів фінансового права. Фактично в даному випадку мова йде про своєрідне переломлення названих принципів через призму існування бюджетних відносин, тобто «чистих» принципів бюджетного права, на наш погляд, не існує, бо всі вони є одночасно принципами більших системних утворень – публічного права, загального адміністративного права, фінансового права.

Що ж до принципів бюджетного процесу, то останні, на відміну від перших, виявляються у правозастосовній діяльності, яка реалізується під час формування, розподілу та використання бюджетних коштів усіх рівнів влади. У зазначених принципах втілюються найголовніші особливості такої діяльності, а також її цілеспрямованість.

Список використаної літератури

1. Загальна теорія держави і права : навч. посіб. / А. М. Колодій, В. В. Копейчиков, С. Л. Лисенков та ін. ; за ред. В. В. Копейчикова. – Стер. вид. – К. : Юрінком Інтер, 2000. – 320 с.
2. Цинделиани И. А. Система бюджетного права / И. А. Цинделиани // Государство и право. – 2010. – № 5. – С. 55–60.
3. Шеремет Н. В. Система принципів бюджетного права / Н. В. Шеремет // Держава і право. – 2006. – Вип. 33. – С. 399–405.
4. Про Державний бюджет на 2011 рік : закон України від 23 груд. 2010 р. № 2857-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 7–8. – Ст. 52.
5. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Верховного Суду України щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремих положень статті 36, пунктів 20, 33, 49, 50 статті 71, статей 97, 98, 104, 105 Закону України «Про Державний бюджет України на 2007 рік» (справа про гарантії незалежності суддів) від 18 черв. 2007 р. № 4-рп/2007 // Офіційний вісник України. – 2007. – № 54. – Ст. 2184.
6. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Верховного Суду України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень статей 19, 42 Закону України «Про Державний бюджет України на 1999 рік» (справа про фінансування судів) від 24 черв. 1999 р. № 6-рп/99 // Офіційний вісник України. – 1999. – № 28. – Ст. 169.
7. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 54 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень статей 14, 24, 64, пунктів 7–13 розділу VII «Прикінцеві положення» Закону України «Про Державний бюджет України на 2010 рік» від 30 листоп. 2010 р. № 22-рп/2010 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v022p710-10>.
8. Авер'янов В. Б. Нова доктрина українського адміністративного права: концептуальні позиції / В. Б. Авер'янов // Право України. – 2006. – № 5. – С. 11–17.
9. Авер'янов В. Б. Принцип верховенства права у сфері виконавчої влади: питання теорії та практики реалізації / В. Б. Авер'янов // Право України. – 2010. – № 3. – С. 72–79.
10. Пухтецька А. Європейські принципи адміністративного права / А. Пухтецька // Українське право. – 2006. – № 1. – С. 309–319.
11. Фінансове право : підручник / (С. О. Алісов, Л. К. Воронова, С. Т. Кадькаленко та ін.) ; кер. авт. кол. і відп. ред. Воронова Л. К. – Х. : Консум, 1998. – 496 с.
12. Финансовое право : учебник / О. Н. Горбунова, Е. Ю. Грачева и др. ; отв. ред. Е. Ю. Грачева, Г. П. Толстопятенко. – М. : Велби ; Проспект, 2004. – 536 с.
13. Крохина Ю. А. Системообразующие категории бюджетного права / Ю. А. Крохина // Известия вузов. Правоведение. – 2002. – № 5. – С. 61–67.

Надійшла до редакції 03.11.2012

ОБРАЗЦОВА И. А. ПРИНЦИПЫ БЮДЖЕТНОГО ПРАВА

На основе общеправовых принципов, принципов административного и финансового права изучены принципы бюджетного права и обоснована целесообразность их отграничения от принципов бюджетного процесса.

OBRAZTSOVA I. THE PRINCIPLES OF BUDGET LAW

On the basis of general and legal principles, principles of administrative and financial law the principles of budget law are studied and the expediency of their separation from the principles of budget process is justified.

УДК 342.9

І. Є. РУКОЛАЙНІНА,

кандидат юридичних наук,

викладач кафедри адміністративної діяльності органів внутрішніх справ

факультету з підготовки фахівців міліції громадської безпеки

Харківського національного університету внутрішніх справ

СУТНІСТЬ КАТЕГОРІЙ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНОГО І ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

Охарактеризовано сучасний стан професійної підготовки правоохоронців щодо їх матеріально-технічного та фінансового забезпечення. Визначено поняття матеріально-технічного та фінансового забезпечення правоохоронців в сфері їх професійної діяльності.

Актуальність дослідження зумовлена насамперед тим, що адміністративно-правове регулювання виступає невід'ємною складовою управлінського процесу. Оскільки управління матеріально-технічним і фінансовим забезпеченням діяльності органів внутрішніх справ здійснюється в межах і за допомогою відповідного правового регулювання, вважаємо за доцільне з'ясувати сутність даної категорії, визначити механізм його реалізації.

Термін «регулювання» походить від латинського слова *regulo* – правило та означає упорядкування, приведення чогось у відповідність до чогось [1, с. 154]. Проблемами правового регулювання матеріально-технічного та фінансового забезпечення України займалися багато вчених. Так, С. С. Алексєєв визначає правове регулювання як здійснюваний за допомогою системи правових засобів (юридичних норм, правовідносин, індивідуальних розпоряджень тощо) результативний, нормативно-організаційний вплив на суспільні відносини з метою їх впорядкування, охорони, розвитку відповідно до суспільних потреб [2, с. 145]. М. С. Кельман вважає, що правове регулювання – це форма владного юридичного впливу на суспільні відносини, що здійснюється державою за допомогою всіх правових засобів з метою їх упорядкування, закріплення і забезпечення [3, с. 370].

На думку Л. М. Шестопаолової, правове регулювання – це вплив права на суспільні відносини за допомогою певних юридичних засобів, через систему яких і забезпечується розвиток таких відносин у межах і напрямках, визначених нормами права [4, с. 152].

Отже, в юридичній літературі сформувалося майже однакове розуміння правового регулювання як сукупності різноманітних форм та засобів юридичного впливу держави на поведінку учасників суспільних відносин, що здійснюється в інтересах усього суспільства або певного колективу чи особистості, з метою підпорядкувати поведінку окремих суб'єктів установленому в суспільстві правопорядку [5, с. 119].

Відаючи належне проведеним дослідженням, які, незважаючи на внесення численних змін і доповнень до законодавства України щодо правового регулювання фінансового та матеріально-технічного забезпечення органів внутрішніх справ України, значною мірою зберігають свою актуальність та наукову значущість, усе-таки слід зауважити, що представлена проблема потребує подальшого вивчення.

Розрізняють наступні види правового регулювання матеріально-технічного забезпечення правоохоронних органів України:

1) централізоване (здійснюється з єдиного центру в масштабі всієї країни);